

ENVIBASE KANSALAISHAVAINNOT: PÄÄTASON TULOKSET, HYÖDYT JA KUSTANNUKSET

Envibase kansalaishavainnoissa on kehitetty kansalaisten vapaaehtoisesti tuottaman ympäristötiedon käyttöä ympäristön seurannan apuna. Tätä varten hankkeessa kehitettiin nykyaikaisia tiedonhallintaperiaatteita noudattava tietojärjestelmä, joka 1) sisältää kansalaishavaintoihin sopivan tietomallin mukaisen tietokannan, 2) määritetyt tekniset rajapinnat ja prosessit uusien kyselyiden tekemiseen, 3) standardien mukaisen tiedon jakelun rajapinnat sekä 4) tiedon laadun hallinnan.

Uuden kansalaishavaintokyselyn voi toteuttaa nopeasti kuvatus käyttöönottomallin avulla. Kansalaishavaintojärjestelmä on otettu myös käyttöön eri sovellusaloilla. Pisimmällä järjestelmän liittäminen SYKEN seurantaprosesseihin on hydrologian seurantojen kohdalla (www.talviseuranta.fi). Järjestelmän pilotointia on jo aloitettu myös tulvasuojelun ja vesistökuunnostustöiden kohdalla. Näiden lisäksi tarpeita kansalaishavainnoille SYKESä on kartoitettu ja priorisoitu laajasti.

Hankkeessa on myös tuotettu selvityksiä kansalaishavaintotekniikoiden nykytilasta, motivoimalleista havainnointiin kannustamiseen ja yhteistyömalleista eri laitosten väliseen toimintaan. Hankkeessa kehitettyjä nykyaikaisia teknisiä ratkaisuja hyödyntävä MinunYmpäristöni palvelualusta ja sen taustalle hahmoteltu kansalaishavainnot.fi palveluarkkitehtuuri saattaisivat jatkossa muodostaa poikkihallinnollisen "suomi.fi kansalaishavainnot" – palvelukokonaisuuden.

KANSALAISHAVAINTOJEN PÄÄTASON TULOKSET OVAT:

1. Uusi kansalaishavaintojärjestelmä
2. Kansalaishavaintoihin liittyvät uudet toimintatavat ja yhteistyö
3. Toteutuneet kansalaishavainnoinnin sovellukset ja pilotit
4. Kansalaishavaintojen keräämisen ja niiden hyödyntämisen uudet konseptit

PÄÄTASON TULOSTEN TALOUDELLISET HYÖDYT JA ARVIO NIIDEN MÄÄRÄSTÄ:

1. Tehostunut kansalaishavaintotiedon hallittavuus, käytettävyyys ja saatavuus. Tämän arvioitu vuosittainen vaikutus SYKESä tarvittuun virka- tai hanketyöaikaan kansalaishavaintojen käytön alkuvaiheessa on 11 000e
2. Mahdollisuus toteuttaa ja julkaista nopeasti ja tehokkaasti erilaisia kansalaishavaintokyselyitä tukemaan sekä seurantoja että tutkimushankkeita. Tämän arvioitu potentiaalinen säästö seurantaorganisaation vuosittaiseen virka- tai hanketyöaikakustannuksiin on n. 119 000e
3. Hyödyt toteutuneista sovelluksista ja piloteista. Talviseurannan osalta "harjoitustalvena" 2016/2017 noin 600 kpl, laskennallinen arvio á 50 € antaa tälle arvoksi 30 000 €, Jäänlähdon seuranta. tarkentuu syksy 2017, Kalojen noususteiden, kartoitus tarkentuu syksy 2017, Tulvatilanteen kartoitus, tarkentuu syksy 2017. Yhteensä:
4. MinunYmpäristöni palvelualusta ja sen taustalle hahmoteltu kansalaishavainnot.fi palveluarkkitehtuurin luoma uusi yhteistyö tutkimusorganisaatioiden kesken. Tällä potentiaalisesti laajat vaikutukset ympäristön seurantaan, toiminnan kehittämiseen ja kerätyn tiedon käyttöön, mutta niiden määrää hyvin vaikea arvioida.

PÄÄTASON TULOSTEN LAADULLISET HYÖDYT KOOSTUVAT:

Avoimen ympäristötiedon määrän lisääntyminen ja sen vaikutukset esimerkiksi päätöksen tekoon, ympäristötietoisuuden lisääntyminen ja kasvanut kansalaisten vaikutusmahdollisuudet, yhteistyön lisääntyminen julkisten organisaatioiden, yhdistysten sekä yritysten kanssa, uudet liiketoiminta- ja palvelumallit poikkihallinnollista järjestelmää hyödyntäen, ympäristön tilan arvioinnin 'läpinäkyvyyden' lisääntyminen

EDELITYKSET JA RISKIT HYÖTYJEN REALISOITUMISELLE

Edellytyksenä on tunnistettu sitoutuminen (riskinä sen puute) kehitetyn järjestelmän käyttöönotto, ylläpitoon ja toiminnan kehittämiseen. Edellytyksenä on myös yhteistyön kehittäminen ja roolijaon kirkastaminen eri toimijoiden välillä (kansalaiset, julkinen sektori, yhdistykset, yritykset).

KUSTANNUKSET

Kansalaishavaintojärjestelmän arvioidut ylläpitokustannukset vaihtelevat vuosittain 2500–15 000e välillä riippuen järjestelmän käytöstä. Uuden SYKEN kansalaishavaintokampanjan toteuttamisen arvioidaan maksavan toteutustavasta

ENVIBASE

riippuen 2500 – 16000e. Toiselle ulkopuoliselle julkiselle toimijalle toteutettuna kansalaishavaintokampanjan toteuttamisen arvioidaan maksavan 8000 – 20000e.

ENVIBASE